

ตารางชีพการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในประเทศไทย
(Working Life Table of the Registered Nurses in Thailand)

กฤษดา แสงดี M.S.*

วิจิต หล่อจิระชุนทร์กุล Ph.D.**

เดือนเพ็ญ ธีรวรรณวิวัฒน์ Ph.D **

จิราวัลย์ จิตรถเวช Ph.D. **

บทคัดย่อ

ตารางชีพการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ในประเทศไทย ที่สร้างขึ้นครั้งนี้ เป็น Increment - Decrement Working Life Table มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษา จำนวนปีที่คาดว่าจะทำงานในวิชาชีพ และอัตราการสูญเสียกำลังคน เพื่อใช้ในการวางแผนกำลังคนพยาบาลวิชาชีพในอนาคต ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา มีทั้งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ อัตราตายเฉลี่ยของพยาบาลวิชาชีพ อายุต่ำกว่า 60 ปีที่ได้จากบันทึกการออกจากราชการของพยาบาลวิชาชีพ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ระหว่างปี 2541-2548 และ ข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากการสำรวจตัวอย่างเกี่ยวกับ แบบแผนการเปลี่ยนสถานภาพการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 2,000คน และนำมาคำนวณความน่าจะเป็นของการเปลี่ยนเข้า และ ออก จากการทำงานวิชาชีพ โดยใช้ การวิเคราะห์มาร์คอฟ ผลการศึกษาพบว่า จำนวนปีเฉลี่ยที่คาดว่าจะทำงานในวิชาชีพของพยาบาลฯ ในประเทศไทย เท่ากับ 22.55 ปี มีอัตราการสูญเสียประมาณ ร้อยละ 4.43 ต่อปี และ ในภาวะเสถียรพยาบาลฯ มีโอกาสจะทำงานในวิชาชีพ ประมาณ ร้อยละ 60.1 ทำงานสนับสนุน ประมาณร้อยละ 23.5 และไม่ทำงานประมาณร้อยละ 16.4 โดยพบว่า พยาบาลวิชาชีพ ในกลุ่มอายุ 20-24 ปี มีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังงานวิชาชีพ ถึง ร้อยละ 100 และจะค่อยๆลดลงในกลุ่มที่อายุมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มอายุ 35-39 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีประสิทธิภาพ และทักษะสูงกลับมีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังงานวิชาชีพ เพียงร้อยละ 46.52 เท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดนโยบายการวางแผนผลิตพยาบาลเพิ่มประมาณ 7,350 คนต่อปีเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในอีก 10 ปีข้างหน้า และควรกำหนดมาตรการการอนุรักษ์ที่เหมาะสมทั้ง มาตรการการจูงใจด้วยเงิน และไม่ใช้เงิน ให้การสนับสนุนการพัฒนากำลังคนพยาบาลวิชาชีพ เพื่อการสร้างแรงดึงดูดให้พยาบาลฯ ทำงานวิชาชีพให้ยาวนานขึ้น และเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมในกำลังงานของวิชาชีพต่อไป

คำสำคัญ : พยาบาลวิชาชีพ ,การเปลี่ยนสถานภาพการทำงาน, ตารางชีพการทำงาน, จำนวนปีที่คาดว่าจะทำงาน

* นักศึกษาปริญญาเอกสาขาประชากรและการพัฒนา คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

** รองศาสตราจารย์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์